SRI D. DEVARAJ URS.—Every time, the hon. Member wants to cross-examine on that. Alright, let him raise it on some other occasion. I will answer it.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Rules of Procedure are very clear. All sorts of things cannot be introduced and the scope of discussion is extremely limited. Some leniency is shown but the hon. Members are not satisfied. I do not want to limit the scope to the letter of the rules but to take the spirit of the Law. The hon. Members take undue leniency with the result that some heat is generated, dignity is thrown to the winds and the situation goes out of control. The best way is to follow the spirit of the rules giving due leniency and nothing further. Therefore, I cannot permit cross-examination.

SRI M. S. KRISHNAN.—I am not going to cross-examine the Hon. Chief Minister or anybody else. I only want that an impression should not be created that irresponsible statements are being made on this side without any basis.

SRI D. DEVARAJ URS.—I am sorry. We have taken more than 2½ hours and I am not prepared to say anything further. If he has any other doubt, he will raise it on some other occasion, either in this House or elsewhere.

MR. DEPUTY SPEAKER.—We have taken more than the scheduled time.

(ii) Execution of the Cauvery Water Supply Scheme by the BWS & S Board.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲಮಂಡಳಿಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯವಹಾರ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆ ಏನು ಇದೆ, ಆ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ, ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಅವರನ್ನು ತೆಗಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ನನಗಾದರೂ ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿರುವುದು, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತೆಗಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ಇಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ; ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ ವಿನಃ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪುರಾವೆಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಲಿ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲಿ ; ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಓದಿದೆ. ತಾವೂ ಓದಿರಬಹುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೌರಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಗ್ಳುಂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆಯು ಫೋಟೋ ಸಹಿತ ಬಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಎಲ್ಲಾ ನಿಜಾಂಶ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಇಂಪ್ರೆಷನ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಇರುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಶಾಶಕರು ಕೆಲವರು ಹೆದರಿಸಿ, ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇರೆ ತರಹದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಬಂದರೆನನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಸರಿ ಎಂದು ತೋರಿದ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇದು. ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಬರೀ ಬೆಂಗಳೂರುನವರಿಗೇ ಮಾಡಿರಂತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಅದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈಗ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ, ನಗರ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗಬೇಕು, ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಭಿನ್ನಾಬಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಎಂದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ, ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯವನ್ನು ಕೆಲವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ೧೯೭೫ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನೀರು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಈವಿವಾದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನೀರು ಬಂದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಶುಭ್ರವಾದ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕೊಳಚೆ ನೀರು, ಸಿಮೆಂಟ್, ಸುಣ್ಣ ಬೆರಕೆಯಾದ ಮತ್ತು ಪೊಲ್ಯೂಟೆಡ್ ನೀರು ಬರಬಹುದು. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರು, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾಡುವ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಾ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆ, ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತೇಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಇದು ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ ಆಳವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು, ಎಂದು ತೇಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಪ್ರೀಸ್ಟ್ರೆಸ್ಡ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಪೈಪಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ಟೀಲ್ ಪೈಪಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಇದ್ದು, ಈಗ ಸ್ಟೀಲ್ ಪೈಪ್ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ವಾದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀಸ್ಟ್ರೆಸ್ಡ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಪೈಪಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಕೂಡ ವಾದ ಮಾಡಿದರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ವಾದ ಮಾಡಿದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಈ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿನ ನೋಡಲು ಲೈನಿನ ಉದಕ್ಕೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆದಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನನ್ನಂತೆಯೇ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ನನಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಗಿದ್ದರೂ ಸ್ಟೀಲ್ ಪೈಪ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಜಾರಿಟಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಇಸಿಸಿ ಕಂಪನಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಮೆಂಜ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೇ ಹಲವಾರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ೪೦ - ೫೦ ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸು ಕೆಡಿಸಬೇಕು ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹರಕತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲ, ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಯಾವ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೮ ವರ್ಷಗಳು ಆದಮೇಲೆ ಈಗ ಸೀಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಗಡೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಕಲ್ಲು ಹೊರಗಡೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೊಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಈ ವಿಚಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸ ಬೇಕಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಒರುವುದು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೫ ವರ್ಷಗಳು ಆದಮೇಲೆ, ೮ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಈ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Mr. Krishna, will note that this discussion is regarding Cauvery waters.

SRI S. M. KRISHNA —I was trying to say that just as after eight years we are repenting for what has happened in Sharavathi. Let not the same thing happen in regard to the Cauvery Scheme. I do not want to raise any discussion on Sharavathi.

The most important point is. I am not trying to bring extraneous things. I mentioned Sharavathi because the analogy is on all fours. There also certain incidents have taken place and they have come to light now. The way the work was done there was bad and shabby. Now we are in a soup practically. Government is trying to rectify. Let not this Government be charged again tomorrow that in the case of Cauvery Scheme also the same thing has happened. That is my concern. When I say this there must be good reasons. My reasons are not based ou hearsay, let me tell you frankly. My reasons are not based on politics. My reasons are purely based on what I saw there. I myself went there. Once you see, the Hon'ble Minister was pleased to arrange for a trip for all the MLA's who ever could come and see the Cauvery scheme. It was a very nicely arranged trip. We had a good trip ; we drank well-neither beer nor vodukd we drank cocacola and a lot of cocoanut water. What happended was, we were taken round and it was a good tour conducted tour. You go to Delhi, there is a bus which takes you to important places around Delhi. By that the tourist will get the impression that every thing is good in Delhi. That it is not the impression that I would like to get on a superficial visit. The Hon'ble Minister was pleased to say : last time I took all of them, including Sri M. S. Krishnan of couse I said : YES. But that is not the way in which I look at it. I have gone there myself separately, and then after seeing the place, I have come to these conclusions which place before this house. The way in which things are going on, it is rather serious, and apprehensive and leads to lots of doubts. Of that I am speaking.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member is equally forceful in both languages. The language in which he commenced his speech must be adhered to.

SRI M. S. KRISANA.—The Hon'ble Speaker is kind to me. I will speak in whatever language he asks me to speak.

MR. DEPUTY SPEAKER.—At least now, he may make up his mind and stick on to one language.

SRI M. S. KRISHNA.—I will continue in English Sir. Now, I was on this point : I am basing all my comments on first hand information and not on that basis of hearsay or newspaper statements, etc. It is based on my own examination of this work.

(Sri M. S. Krishnan):

On another day, the Hon'ble Minister asked me and some other MLAs including the Leader of the Opposition to accompany him and see this again. That day of course we did not go, I do not want to go further than that. Now after having seen everything, I have come back with a feeling that a big fraud is being perpetrated on the State ; if I may say so, the Exchequer is going to be drained and has already been drained and the people of the State and the citizens of Bangalore in particular are going to pay for it if this continues. This opinion is passed on three or four actors.

Before I go into that aspect, I must point out one thing. As I was telling you, the water we should get should be filtered one. This is a system which exists in other Cities also. For example, Bombay. Bombay is also getting water from a distance and we are getting water from Cauvery. Bombay is getting it from some where else. In Bombay I learn the water is filtered in the City. That is at a lower height. Naturally unfiltered waters comes there and it is filtered before it is distributed. Here it is just the other way. Water is filtered and pumped. So at the place where it is filtered, one must be careful, extra ordinarily careful. The work should be such that it should not give room to any cement or dust or sand to get into the water at any point. This is a very important matter. Are we doing this, is the question. By the way in which the work is going on in this place, I am afraid, we canot be hopeful.

There I wish to submit one or two things. One is that there has been lot of substandard work. I use the word 'substandard work' deliberately. The Hon'ble Minister knows that there are these tender documents. For each work there is a specification for laying down pipes, as to how the pipe has to be plastered how road has to be laid, etc., From the first to last there are details in the tender documents. I would like the Minister to look into these tender documents, compare them with the specifications and with the work that has been done. But, I know it is a very difficult matter because already 22 miles of pipe has been laid, Under the circumstances, it may not be possible to exmine everything. But it has to be examined in the interests of the people.

5-00 P.M.

The first important thing is that this work is sub-standard both in the lining inside and gunniting outside. There is obsolute substandard work. As far as gunniting the external surace is concerned this has to be quite smooth and this has to adhere to the inside steel plate and must not come out if water fans from the top; if rain comes rain water should not percolate in to the steel plate. If it should not percolate, naturally cement should not come out. This

process of gunniting must be so smooth that even if water falls it goes down. You must have seen pipes and prestressed concrete pipe: the surface on their top is very smooth and water does not percolate inside; it just goes to the sides. What has happened here? In a number of places in the pipe line, gunnited portion has peeled off and it has come down. In some place the pipe it is buried. How can you know it is not corroded or not. It will surely corrode It water percolates on the steel plate. Once it corrodes, after a number of years, say 20 years, it will not last. In the process it self, water is bound to get in; holes are bound to develop. Water percolation is not small matter. I went to several places and inspected them. I am not speaking random. Near Vasantpur were the pipe could be seen, I learn that after our inspection, some of them have gone down into the earth. You have got to remove them because unless you remove them you will not be in a position to find out the defect. At a number of place you can see that this gunniting has come off. Near Vasantpur it has come off. In fact, I have noted down the pipe no. — it is 2636. Now the pipe number may not be there. There is cleavage in the lining inside. Water gets into the said and it will again percolate. Naturally there will be corrossion, particularly at a pressure of 500 ft. head. When the water comes at that pressure and if it seeps, there will be corrosion. I am thinking of the external surface and so one has got to be very carefuly. This has happened because the pipe was cured only for 15 days and not for three weeks. As it should have been Normally, I know it has to be cured for three weeks. Probably in their hurry to finish the work, they must have rushed through. In these circumstance, I say there has been a large amount of absolute slipshod work This remark applies to inside lining also. As far as the Cement, portion is concered, I did not use the chisuel. It has just come off when lightly pulled by the hand. I will just pass on this granite cement which has come off like that, to the Deputy speaker.

MR. DEPUTY SPEAKER: How far it is authentic, has to be seen. Before bringing it, the hon. Member should have followed it up by a panchanama. Otherwise how to say that it belongs to the works under question.

SRI M. S. KRISHNAN: I am very sorry that the Hon'ble Deputy Speaker should say like that. I have not brought something from elsewhere. Are my bonafides suspected?

MR. DEPUTY SPEAKER: Sri Krishnan has not understood me properly. I certainly appreciate his anxiety. I never questioned his bonafides. But it must be known whether what he has brought is the same thing that is commented upon.

SRI M. S. KRISHNAN : I am passing it on to you. Let it be passed on to the Hon'ble Minister. Let him find out whether it is the same granited cement or not. After verification if he says that it is not the same, I prepared to apologise. I will not shirk.

This defect in the lining inside has happened at several places. The second thing is that for lining the inside, there is a process. I also know the process.

MR. DEPUTY SPEAKER : Since Sri Krishnan himself is an Engineer, I will have the pleasure of looking at it.

SRI M. S. KRISHNAN : It is not safe. After same Five or Six years, you do get the same cement along with water. So the linining inside also is a matter of serious concern. We went near several pipes. At the edges of the pipes. there were serious hair-cracks. They may be small hair-cracks, But from the engineering point of view these hair cracks are very, very serious because if the haircracks are there and if water comes at 500 ft. head pressure, definitely water gets into the hair-cracks. After some time it is going to break and come from the steel plate. Again the same trouble occurs of Corrosion.

In fact in same places hair crack is such that you can just break it. I myself went and saw that. It need not to be done by a hammer. When these hair a cracks develop you have got to seriously consider it. If you simply say that everything is alright people will not pardon you.

Then in respect of clause 12 section 2 of your tendered document, you can see, there is something about hydro-static pressure there. When I asked the Engineer he said these pipes are all subject to the hydro-static pressure and that I need not worry. He further said that that the pipe was tested to see whether there it a crack or not and if there is no crack it stands a test and thereafter it is supposed to be OK. This procedure it followed all along is correct. But may I tell you in these 22 miles this test has not been conducted. This test has to be carried with water. I don't know whether there could get water there except in Arkavathi. Already it is land in some places it is plastered. Under these circumstamce this pressure test cannot be conducted. Further the pipes shall not show any sign sweatting, oosing etc., at any point and at the joints of any past. 22 miles have already been covered and how could this pressure test be conducted? Can you answer this? I know, you may say that it has been tested. But there must be some record for that. Let as see that. I know the Engineer will have a recored for tests conducted. If don't have the records then you have not conducted it. That is my charge. These are all works of a sub-standard nature and lost me also tell you another aspect regarding sub-standard work of roads. How deceitful it is has to be seen to be believed. In one place where I want I have

noted down the place also. I think it is somewhere after Thatguni. you are supposed to have roads by the side of pipelines. Road also should be according to specifications. There also the work is being done in a sub-standard manner. When I asked the Engineer he stated that it is all being done in the right manner. This is the answer we get even when we know how a should be and particularly when you are spending crores of rupees I must call this as a sub-standard work only.

Then also make a charge that quite a lot of deceitful and sub-standard works is going on even now. Another instance is there two pipes to be joined for which there is an outer cover and also an inner cover. Both the points are to be joined and it must be watered and after laying it must be plastered both inside and out side. These are according to the international standards. I can even quote the thickness, inches etc But I don't want to go into those details now. Then the gap between the pipes, both covering and lining has go to be plastered. I have seen in some places it has been plastered but in quite a number of places it has not been plastered. It has not been plastered inside. I had an occasion to get into a trench for quite a length of this pipe itself, because I wanted to satisfy myself. Of course, a friend of mine told me why do you get in, it may be risky if the mud were to fall. But still I thought it may duty to get into it and see that also. Then I was amazed and shocked to find that in some places it was not plastered inside. There was no plastering even externally. Still you say this has been done very well. Already 22 miles have been covered. I don't know how many miles this pipe has not been plastered. This is a very serious point. When I say it is not plasterd naturally the steel will get rusted. I have seen myself how the steel gets rusted near M. N. Krishna Rao's Park you can see this yourself. At this place the steel is rusted and corroded. Then in the adjustment of the lining if there is hair crack cement, sand gets corroded and rusted. This is a fact. Then what happens is after 15 or 20 years you will have to scrap the whole thing. That is the reason and in fact this was one of the arguments which we made when we spoke last time against these steel pipes and that is way we said that pre-stressed concrete pipes are better only because of this reason. Then, I pointed out one thing regarding the steel pipes and pre-stressed concrete pipes. The differnce as to how one is better then the other has been given in a book know as "W. S. & Waste Water disposal" by Fair and Geyer, N. Y. Transmission of water; strength of pipes—Materials of pipes etc.

Extract from the Book "W. S. and Waste water disposal" by Fair and Gayer, N. Y. Transmission of Water; strength of pipes-Materials of pipes —

I am furnishing the opinion of International experts. They say:

"The initial carrying the capacity and its change with use

"C" value — steel : 135 in 40 years it goes down to 97.

(Sri M. S. Krishhnan)

P. S. Concrete: 140 : 130.

Ability to resist internal and external pressures. Steel: Under external load, when empty or vacuum may collapse.

P.S.C. : Can carry high external loads

Durability : Steel : 25 to 50 years

P.S.C. : 75 years or more.

Transportation :

Steel : Bulkier ; miles from factories, heavy cost.

P.S.C. : Cast in visinity of pipe/line cheap.

Destruction by 'corrosion' and 'electrolyis.'

Steel : Even cement lining will crack ; and corroision. Being better conductor of electricity, 'cathodic protection' necessary. This is not done as it is costly. It was discussed here but considered to be costly and they gave it up.

P.S.C. corrosion free. No such protection necessary."

This is not my opinion but opinion of and concrte experts. I am only saying here that steel pipes used will after some time get corroded. The manner in which the works is done just shows rough plastering. By this definitely 'C' value is going to be less. There will be 30% to 40% less discharge. at one time it was thought of 40 MGD now it is 30 MGD and it may be 20 MGD also later because of this rough plastering and definitely the 'C' value going to get decreased. This is the technical opinion in the case of pre-stressed concrete pipes this problem dose not arise because they used rubber gasket. I must also point out another great defect. Nearer the city borders instead of cement lined steel pipes cast iron pipes have been used. If cast Iron pipes are used which has rough surface it is not only corrosive but the capacity to discharge will be less and people will have to pay more. The purpose of the whole scheme will be defeated if there is cast iron pipes. I have found that these cast iron pipes are used.

One more point I wish to make. One of the sub-standard works done here is, we can see from the records, that the diameter of the pipes after lining must be 48" to get 30 MGD of water. I myself have measured six pipes at different place and I find that instead of 48" in some places it is 49" diameter and in some places it is 45" diameter. It

may look simple but it is not so. The point is, if you have 49" diameter pipes you get 30 MGD water and if the diameter is less to that extent the supply will be less. The flow of water will be less then the entire work amounts to it is cheating us and the people. Why is this done? I would say that it is done only because the E.C.C. which is doing the work. is not in a position to do good work as far as interior lininig is concerned. Actually it is 1½" thick in some place. According to the specifications it has got to be something less then 1¼" lining. Why I am urging this is, the Government is paying more for getting less amount of water and they are also paying extra for the increased thickness of internal lining. In both ways the people of the State are cheated. It is not only a question of sub-standard work but deceitfuly work One more point is, in quite a number of place there is plastering on the top of the pipes but the plastering must be all round. Inquite a number of place it is not plastered below. When asked the pepole there they said it is not possible to do it b cause they have to dig deep trenches. I can never believe that they have dug trenches and done plastering below. There is also welding in the joints. I am not able to speak much on that because I am not in a position to say whether it is good or not. But a learned friend of mine vouchsafed that the contractors to whom is given this work have done welding ex ernally. and that internally welding is not done. This has to be checked. If what I say is a fact, it becomes a serious matter. When any big project is taken up, whether it is in industry or Sharavathy or any other project, there is flow chart to show at different periods as what is to be done. I would like to now whether there is any flow chart here.

5-30 P. M.

Some where in 1969 it was prepareed for the Cauvery Scheme but I am afraid this flow chart is not being implemented. If you compare the flow chart along with the work that has been done, I am positive that work has not been done as per the chart. That means, not only that work is delayed but also it means extra expenditure for the Exchequer, As you know, the estimate sanctioned in 1969 by the Board was for bringing 80 MGD. of water at a cost of Rs. 38 crores. Of course, due to various factors. that was dropped. The project was changed to bring 30 MGD of water at a cost of Rs. 22 crores. That is what is being implemented now, By this shady deceitful and sub-standard work you are not getting 30 MGD. of water ; you will be getting only 20 MGD. of water and according to a recent statement made by the Board the cost would go up to Rs. 32 crores. That means, the rate will be three times higher while the quantity will be only one fourth. That means we will have to pay Rs. 6 for 1000 litres as against Rs. 1 which we are paying now. The people of Bangalore will not tolerate it. Supposing you subsidise it, is it correct to do so? Since the deal for the beginning and the work exetnded are shady and

(Sri M. S. Krishnn)

the work done is sub-standard, it is necessary that the whole thing should be referred to theVigilance Commission and further it is necessary that there should be technical personnel associated with the Vigilance Commission and not the Chairman of the Water Board or the engineers connected with this work. They must submit a report and if the report is satisfactory it is all right; otherwise, you should institute a judicial probe and the punish the guilty people and then only the people of Bangalore will be happy and satisfied.

† ಶ್ರೀ ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ), ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂತಹ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಹಾಗೆ ನಾನು ಕ್ವಾಲಿಫೈಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ೨೦೦ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲ, ನಾನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲ, ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಅವರಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಆವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆನಾವು ಏನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಅವರಗೂ ತೋರಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

SRI M. S. KRISHNAN :— I do not want it to be a conducted tour nor do I want to quarrel with people on the streets.

SRI T. R. SHAMANNA :— Courtesy requires that he should have come on that day. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕಂಡುದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಏನೂ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ :— ಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬನ್ನಿ; ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI T. R. SHAMANNA :— When the hon. Member has a right to say what he was seen I have also a right to say what I have seen. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಮೂರು ಜನ ಶಾಸಕರೂ ಇದ್ದರು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದನೆಯದು ವಂಸತಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಮೊದನೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ನೂರು ಗಜ ದೂರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೊರಗೆ ಪೀಲಾಗಿರತಕ್ಕುದ್ದನ್ನು ಸಹ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಎಕ್ಸಟರ್ನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರಫ್ ಸರ್ಫೇಸ್ ವೆದರ್ ಕಂಡೀಶನ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳಗಡೆ ಸರ್ಫೇಸ್ ಸ್ಮೂತ್ ಆಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬದಲು ಹೊರಗಡೆ ಸ್ಮೂತ್ ಸರ್ಫೇಸ್ ಇಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಕ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಪೈಪುಗಳನ್ನು ರಫ್ ಆಗಿ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪೀಲ್ ಔಟ್ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಪೈಪ್ ಫಸ್ಟ್‌ಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷನ್‌ರವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಬ್ಯುಮ್ಮಾರದು ಮತ್ತು ನಾವು ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಯಾವ ವಿರೋಧನನ್ನೂ ಉಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಒಂದು ಆರೋಪ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಮೊದಲು ವಸಂತಪುರದ ಹತ್ತಿರ ನೋಡಿದಾಗ ಹಾಗೆ ಪೀಲ್ ಔಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೊರಗೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಆಗುವಾಗ ಒಂದು ಕಡೆ ಇಳಿದು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಜಾಯಿಂಟನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿದೆವೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಮೂರು ಜನ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ನಾವು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವೆಲ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟರಿಂಗ್ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಸ್ಟೀಲ್ ಪೈಪಿಂಗೆ ಕೋಟ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸಹ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇ ಒಳಗಡೆ ಗಮ್ಮಿರಗ್ ಕೊಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೇರ್ ಕ್ರಾಕ್ಸ್,

ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾಲನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಭರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಬ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ವರ್ಕ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಪೀಲ್ ಔಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೇರ್ ಕಾಕ್ಸ್ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೂಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಬಂದರೆ ಸ್ಕ್ರಾತ್ ಆಗಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಆದ ಮೇಲೆ ತೇವ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಂತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಾಕಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೂಪರ್‌ವಿಶನ್‌ನಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಅಡನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಸೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವದಿಂದ ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೆಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವದಿಂದ ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಪೈಪನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಟೆಸ್ಟ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನಾನೂ ಸಹ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ವಾಟರ್ ಪ್ರಷರ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ ನೆ. ಹೋರಗಡೆ ಪೈಪ್ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ೧೦೦-೨೨೦ ಗಜಗಳಿಗೆ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಒರಿಜಿನಲ್ ಕಾಸ್ಟ್ ೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ೬೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ ೩೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಿಗೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನ್ನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದರೆ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ ೪ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೬ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ನೀರಿನ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಗಂತ್ತದೆ; ಅಷ್ಟು ದರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ನೀರಿನ ಬೆಲೆ ೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುಹುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನೋಡಿದ್ದಾಗಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವೇನೋ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲಸಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಿತ್ತು. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ : ಇದರ ಬಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಒಬ್ಬರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಸ್ಯುಯರೇಜ್ ಬೋರ್ಡ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡಿದಂಥ ಏನು ಅಪಾದನೆಗಳಿವೆ, ಏನೊಂದು ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನು ಪುನಃ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ನನಗೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವ ವ್ಯವಹಾರ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದವನು ನಾನಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಾಯಕತ್ವ ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು, ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಮುಖಂಡರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಈಗ ಬಂದರು. ಅವಠಂ ಸಹ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಪ್ರೋಬ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು. ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಾಧಕ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮೂರುವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತನದ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಇದು ಕರಪ್ಷನ್‌ಗೆ ತೌರುಮನೆಯಂತೆ ಆಯಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು; ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು ಅವರೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ಸ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಾಂಟೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಅವರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್ಯಂಗ ಅವರಿಗೂ ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ನೀವು ಹೋಗಿ, ನಾನು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಜೇಡ. ಆದರೆ ಏನು ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಇವೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ವಿಚಾರಣೆಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :— ನಾವು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ನಡೆಸಿ ಕಡಿಮೆ ಟೆಂಡರ್ ರೇಟ್ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ : ನಾನು ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಂಥವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ : ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟಿದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ನೆನಪು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ ; ನಾವೇನೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ : ತಾವು ಹಿರಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮರೆಯಂಬಾರದು. ಇವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದ್ವೇಷವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ : ಹಿಂದೆ ನೀವು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ : ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಿರಲೀ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂತಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆಯೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು.

ಇದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವಾಗಲಿ ನಾವಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಓದಿ ನೋಡಿ. ಬೋರ್ಡಿನ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಉದ್ಘಟನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಕೈ ಪಾಕಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ತಾವು ಟಿಂಪರರಿಯಾಗಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅನಂತರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೈಹಾಕತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತಾವು ಈ ದಿವಸ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರನ್ನೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾವರೆ ಹಣವೊಂದಿದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಶಾಸಕರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಸಬಹುದು. ಏನೋ ತಾಪತ್ರಯ, ಇಂಥ ಸದಸ್ಯರು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೇಳಿದರೆಂದು ಬೇಕಾದರೂ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಬರೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ದೇವರು ಅಂಥ ಹೀನಕರವಾದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಥ ಅವಕಾಶವನ್ನೇನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಬಹುದೇ ವಿನಾ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾ ಗಿ ಯಾರ ಮೇಲೆಯೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾನು ಏನೋ ಒಂದು ಉದೆಶವನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಅವರೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸದುದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ

ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ನಾವು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವೋ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಪಾಟ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡೋಣ ಬನ್ನಿ ಅಲ್ಲಿ ಪೈಪುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡೋಣ, ಅದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡೋಣ ಇದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡೋಣ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂಥವರಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ? ನಾವು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪರಿಣತರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಲಿರತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಬರದಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಒಪ್ಪಿದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಫೋರ್ಟ್ಸ್ ಬರೆದಿರತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರೇ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೊಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್, ಮೆಜಸ್ಟಿಕ್ ಸರ್ಕಲ್ ಮತ್ತು ಶಾಸಕ ಭವನದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ yellow journalism ಇದ್ದಂತೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವು ಸರಿಯೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಹಿಂದೆ ಅದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥಿನ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರೇ ಗಂಭೀರವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದೂ ಈಗ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೋಗಲಿ, ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಪಾಟ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆಯ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂಥ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಆದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).— Mr. Deputy Speaker Sir, I am grateful to my hon. friends Sriyuths Krishnan, Shamanna and Deve Gowda for offering constructive suggestions. I think on the 25th or 27th of last month, a similar question arose on the floor of the Legislative Council. Some of the Hon. Members exhibited some of the inbuilt cement pipes and then I had an occasion to answer them. But had they given me an opportunity and told me that they would be going to the places where the works are being done, I would have also accompanied them and I would have also satisfied myself about the verocity of the statement they were making.

6.00 P.M.

And, these pieces were also given to my hands. I made a suggestion that some of the hon. Members could accompany me and make inspection with the help of the experts. I fixed the date of inspection on 27th July 1972. Four Legislalators accompanied me. I gave invitations to the hon. Members Sri. M. S. Krishnan, T. R. Shamanna and the Leader of the Opposition of this House, who, for the reasons he has explained, could not accompany me. We went round the places of the works and the factory where the pipes were being treated and manufactured Neither I, nor mine officers interfered in the examination. We had put restraint on ourselves not to interfere in their examination of the pipes and the points where there were

(Sri Basavalingappa)

joints. After examination, the hon. Members who visited the place, including Mr. Ullal made a personal experiment of peeling off of some of the cement He was unable to peel off even the chip and then he said 'Why are you testing him?' 'Things are being done well. I am satisfied. I am sorry ; had I come along with the other Members, I would not have made that statement'. Hon. Member Sri T. R. Shamanna has given a testimony of his own and I do not want to add to what he has stated. Mr. Krishnan has raised certain doubts regarding the cementing of the exterior and the cement lining inside the pipe and the welding of the pipes at the joints and within the internal diameter. Mr. Krishnan has stated that this should be referred to the Vigilance Commissioner. As Mr. Deve Gowda has said, I am not an Engineer like Mr. Krishnan, nor can I go personally and tese things myself. I will read out certain things as to how this cement is being applied, how the pipes are being manufactured and how they are laid. These are some of the technical aspects of the matter and I crave the indulgence of the House. I hope that not only my honourable friends are satisfied but persons outside this House also are satisfied about what is being done in the Water Supply and Sewerage Board.

Sub :—Cement Mortar Lining of pipes for Transmission Main.

Internal protection to steel pipes by providing the cement mortar lining has been in vogue for nearly a century at least in countries abroad and it has come to common usage even in our country. The only special feature as applicapable to Cauvery Water Supply Project is that the size of the pipe involved is of a large diametre viz 48".

The thickness of lining for the transmission main viz., 25 mm has been arrived at as a result of careful study including a reference to International Standards and also field prototype investigations.

Each pipe lined by the Spinning machine is 25' in length. These pipes after they are laid in trenches are welded circumferentially to counter the possible damage to the lining inside the pipeline, while carrying out this field welding by heat transmission, care is taken to stop the lining about 2 inches short from the ends.

Once the pipes laid and circumferential joints are welded, this space of 4" between two consecutive pipes is lined by careful hand plastering for the same thickness and with the same proportion of motor Viz., 1 of Cement 2 of fine aggregate consisting of sand and crushed granite chips.